

i enhver Henseende. Jeg vilde anse det som det Duffeligste og Heldigste, at det ærede Medlem selv ikke attraaede at fremme dette Forslag videre, og at han vilde tage det tilbage; men skulde det ærede Medlem ikke finde sig foranlediget hertil, saa vilde jeg anse det for meget ønskeligt, at det fulgte sin Staldbroder fra ifjor og kom af Dage paa samme Maade som denne; imidlertid er dette jo Noget, som jeg ganske maa henstille til det høie Things egen Afgjorelse. Sagen er af den Art, at den efter min Mening ikke kan ordnes ad den Veie, som det ærede Medlem tilsigter. Skal Sagen ordnes, maa den ordnes paa den Maade, som et andet Lovforslag, nemlig Lovforslaget til Tiendens Afløsning i Almindelighed, der ogsaa har foreligget til Behandling i denne Session, gaar i, og som er kommet i Udvalg, men ikke videre; jeg veed ikke, om der er nogen Udsigt til, at Betænkning derover vil fremkomme. Den Veie, som det ærede Medlem her vil gaa, er af den Art, at Regjeringen, trods alle de Lempelse, som i Aar ere indførte i Lovforslaget i Sammenligning med det fra ifjor, ikke kan give dette Lovforslag nogenstomhelst Haandsræfning, men er nødsaget til at modsætte sig det. Jeg indrømmer ganske vist, at Lovforslaget har tabt noget af det Store, som det havde ifjor, og jeg vil endogaa sige, at nogle Bestemmelser føre det derhen, at det sørgede Paalæg ikke vil blive saa overordentlig stort. Der er foreslaaet, at naar den Paagjældende frivilligt gjør et Tilbud, skal Paalæget ikke være høiere end den laveste Præstetiende i det selv samme Sogn. Vi kunne altsaa antage, at det i Almindelighed vil udgjøre et Beløb af 4 à 5 Skjeppe pr. Tønde Hartkorn, og derefter gives der Sædegaardseterne Ret til at erhverve en særlig Nedsættelse, naar de strax gaa ind paa at erlægge det fulde Beløb. Derved vil det Beløb, som de komme til at svare, blive betydelig reduceret, og naar jeg antager, at en Sædegaards Gjennemsnitshartkorn vil være imellem 50 og 60 Tdr. Hartkorn — hvilket jeg tror omtrent vil staa til — saa vil den Afgift, som en Saadan bliver pligtig at yde, omtrent svare til 20 à 30

Tdr. Byg. Dette kan jo ikke siges at være nogen overordentlig stor Gjenstand, men det er jo heller ikke det, som der her er Spørgsmaal om. Spørgsmaalet er her kun om, hvorvidt en Fremgangsmaade af den Art, som her foreslaas, kan anses for at være forsvarlig eller ikke, og det kan Regjeringen ikke anse den for at være.

Berg: Dersom jeg havde været tilstede ved 1ste Behandling af denne Sag ifjor, vilde jeg have stemt for Sagens Overgang til 2den Behandling, ikke fordi jeg just erkjender den Maade, hvorpaa Sagen foresloges ordnet, for rigtig, men fordi jeg erkjender Rigtigheden og Retfærdigheden af det, som Lovforslaget egentlig gaar ud paa, nemlig at faae bestemt en Afgift for de Bedkommende, som nu, uagtet Lovens klare Bestemmelse, ved tidligere forskellige Forhold ere bleve fritagne for at yde en saadan Afgift. Jeg kan heller ikke forklare mig den ærede Conseilspræsidents Udtalelser paa anden Maade, end at ogsaa han er villig til at erkjende, at en saadan Forpligtelse paahviler de Bedkommende. Den høitærede Minister kan ikke gaa den her antydede Veie, og uagtet der er flet væsentlige Lempelse fra ifjor, kan der vistnok ogsaa gjøres en Del Indsigelser derimod; navnlig vilde det jo se underligt ud, dersom der her ligefrem var Tale om at paalægge en Tiende til samme Tid, som man vil aflasse og afløse Tienden. Der er jo imidlertid her ikke Tale om selve Tienden, men om en Afgift for Tienden, og det er et helt andet Spørgsmaal. Jeg er imidlertid ogsaa tilbøielig til at være enig med den ærede Conseilspræsident i, at Sagen kunde ordnes og maasse rigtig ordnes, naar man tog en Afløsning af Præstetienden for. Jeg har nemlig tænkt, at det kunde ske paa den Maade, at man — jeg mener, Folkethinget — først fik sin Billie igjennem om at faae Tienden indbragen i Statsklassen, og at man dernæst som Nr. 2, efter at have puslet paa det, fik afløst Præstetienden med stadigt Hensyn til, at der er en vis Art Hartkorn, som hidtil faktisk har været tiende-frit, men som har en Forpligtelse til at give